

Beth Maran

Phiour hebdomadaire de Maran Harichon Létsion Hgaon Hagadol
Rabbénou Ytshak Yossef Chlita

La Parachat Zakhor

Le Sefer Torah, comment vérifié les fautes d'un Sefer Torah ?, d'autres exemples de vérifications, suivre les
grands de la Torah, lecture pour les femmes

Rédaction réalisée par Rav Yoel Hattab

Parachat Tetsavé

Nous allons poursuivre cette semaine avec la Parachat Zakhor dont nous avons déjà parlé. Nous sommes arrivés à la conclusion, la semaine dernière, que, selon la plupart des Richonim, la Parachat Zakhor est une Mitsva de la Torah. Les Tossafot (Berakhot 13a) nous enseignent de par le verset « *comme la Parachat Zakhor qui est de la Torah* » que le terme « comme » peut nous apprendre qu'il n'y a pas que la Parachat Zakhor qui est de la Torah mais également la Parachat Para. Mais le Gaon miVilna pense qu'il s'agit d'une édition erronée du Tossafot, qu'il s'agit d'une erreur. On retire donc le mot « comme » de ce verset. Ainsi, selon son avis, c'est uniquement la Parachat Zakhor qui est une ordonnance de la Torah. Cependant, plusieurs Richonim comme le Roch et le Tossafot Chantz utilisent le terme « comme » de même que le Beth Yossef dans le Siman 685 et le Siman 146. Ainsi, selon ces opinions, les deux Parachiot Zakhor et Para seront de la Torah.

Un Sefer Torah parfait !

Ainsi donc, la Parachat Zakhor étant une obligation de la Torah, on sortira le Sefer Torah le plus Méhoudar (On ne fera pas attention au donateur, qu'il soit riche ou pas. Le principal est que le Séfer Torah soit le plus Méhoudar, et que la lecture de cette Paracha soit bien accomplie). L'une des choses à laquelle on doit faire attention pour la lecture de cette Paracha, est que le Séfer Torah ait été vérifié non seulement par un Sofer, mais également par un ordinateur (Il existe un logiciel permettant de savoir s'il manque des mots dans un Séfer Torah.), bien que cette vérification ne puisse être fiable entièrement. A ce sujet, il y a plusieurs années de cela, nous avons inauguré dans notre Yéchiva, Hazon Ovadia un Séfer Torah ayant été vérifié également par un ordinateur (à part la vérification du Sofer qui est obligatoire). Plusieurs années plus tard nous avons découvert dans ce même Séfer Torah, qu'il manquait un mot ! le Rav Wozner se montre assez strict à ce sujet et pense que la vérification par un ordinateur est obligatoire.

Le Rav Chterenbouch accentue l'importance d'une telle vérification, au point de trancher que l'on ne peut acquitter personne en lisant dans un Séfer Torah n'ayant pas effectué cette vérification ! La Halakha cependant, n'est pas tranchée de cette manière. Néanmoins, chacun se doit de se montrer plus strict à ce sujet, et donc effectuer cette vérification. Je me souviens, lorsque l'on rapportait un nouveau Séfer Torah dans notre Yéchiva, Maran Harav nous demandait de le faire vérifier par ordinateur. Sa façon de nous le dire, faisait bien comprendre que cela n'était pas obligatoire. Mais pourquoi ne pas le faire, après l'avoir payé 20.000\$, on pouvait bien en rajouter 500 pour la vérification ! Cependant, certains exagèrent et pensent que près de 80% des Sifré Torah n'étant pas vérifiés de cette manière ne sont pas aptes à être utilisés pour la lecture.

Vérification des Tsitsit

Prenons un autre exemple. Le Roch (Klal 2) nous rapporte que selon certains, le fait de ne pas vérifier ses fils de Tsitsit peut, par extension mener à l'interdit de porter pendant Chabbat (car ce serait alors porter un habit inutile) ! Mais le Roch pense qu'il s'agit là d'une exagération. Car, d'une manière générale, on s'appuie sur un principe nommé "Hazaka" (il s'agit d'une généralité utilisée dans certains cas, se basant sur « la majorité du temps »), que ses fils n'ont pas été coupés. Il s'agit d'une Houmra n'ayant pas de raison d'être. Mais cela est plus complexe. En effet, le Roch lui-même (fin du traité Menahot-lois des Tsitsit) pense, "qu'une personne craignant Hachem, se doit de vérifier ses fils de Tsitsit avant de prononcer la bénédiction dessus, de peur qu'ils n'aient été coupés et que cela n'engendre une bénédiction prononcée en vain". A première vue, il s'agit là d'une contradiction de la part du Roch. Mais on répond de la manière suivante : lorsque le Roch (Klal 2) nous enseigne qu'il s'agit « d'une Houmra qui n'a pas lieu d'être », il parle de la Halakha à proprement parler. Mais par la suite (Traité Ménahot), il nous enseigne simplement un comportement qu'il est bien d'adopter, pour une personne craignant Hachem. Cependant, le Gaon miVilna, le Bah, le Hatam Sofer et d'autres encore, pensent que la vérification des fils de Tsitsit est obligatoire avant la Berakha.

Rédaction du cours réalisée par Rav Yoel Hattab. Corrections et relectures par Audelia Hattab

En revanche, le *Beth Yossef* pense qu'il s'agit d'une *Houmra*. On peut donc se baser sur ce dernier avis, si quelqu'un est en retard à la prière : s'il vérifie, il se retarde encore plus, et risque de rater la Téfila en public. Selon la loi stricte, on ne vérifiera pas : on se tiendra sur la *Hazaka*, que les fils n'ont pas été coupés.

La vérification des figes et du Etrog

Il en est de même par rapport à la vérification des figes : on se base sur une vérification effectuée avec nos yeux et non pas sur une vérification à l'aide d'un microscope. La Torah, ne nous interdit que les choses visibles à l'œil nu. On agit également de même concernant la vérification des *Arbaat Haminim*¹ (les 4 espèces de Souccot).

Pour revenir au Séfer Torah

Ainsi, chaque communauté devra faire en sorte de posséder des Sifré Torah aant également fait l'objet d'une vérification informatique. L'argent provenant des Troumot peut être utilisé pour cela. A plus forte raison pour la lecture de la parachat *Zakhor*, chaque communauté fera attention à cela.

Ecriture du Séfer Torah – la coutume Yéménite

D'anciens Sifré Torah selon la coutume Yéménite sont différents. En effet, leur coutume consiste à ce que chaque personne montant à la Torah, lise son passage. Le fait est, que certains ne connaissaient pas la ponctuation. Ainsi, ils firent des marques de points dans leurs Sifré Torah (à l'aide d'un ustensile en ferraille)². Il y a plus de 200 ans, cela causa une grande agitation parmi les décisionnaires. Un grand Rav du Yémen, nommé Rabbi David Michriki, dans son livre *Révid Hazaav* (Siman 29)³ autorisa l'utilisation d'un tel Séfer Torah, tant que ces points ne sont pas marqués à l'encre. En revanche, plusieurs *Aharonim* tranchent qu'un tel Séfer Torah est *Passoul*. Tel est l'avis du *Maharam Chik* (Yoré dé'a 278) qui fut l'élève du Hatam Sofer. Tel est également l'avis de Rabbi Ovadia Adaya dans son livre *Yasskil Avdi* (Yoré dé'a 33, Halakha 3), ainsi que l'avis de Rabbi Itshak ben Walid, dans son *Chou't Vayomer itshak*. C'est également ainsi que tranche Harav Moche Feinchein (Vol.6 Yoré dé'a 117). Voici par contre ci-après une preuve qu'un tel Séfer Torah est *Passoul* (*Ribash*) : chaque espace entre les lettres peut rendre *Pssoul* dans le cas où cet espace est marqué, soit à l'encre soit par un ustensile en ferraille. C'est ainsi que tranche également le livre *Beth David* (il y a de cela 300 ans), et qui rend donc lui aussi *Passoul* un tel Séfer Torah. Chacun doit préserver ses coutumes. Un Yéménite aura tout à fait le droit de lire dans un tel Séfer Torah. Mais l'habitude des Séfaradim n'est pas d'avoir de tel Sifré Torah en leur possession. Ainsi, dans un cas où nous nous trouvons en présence d'un tel Séfer Torah, on refusera de monter à la Torah (même en semaine) en donnant une

raison plausible (par exemple, en expliquant préférer monter le Chabbat, après un voyage la veille, demandant à faire la bénédiction du Gomel). A plus forte raison concernant la Parachat *Zakhor*. Un séfarade devra écouter la Paracha dans un Séfer Torah différent de celui-ci. Dans tous les cas, on fera attention de ne pas blesser les gens suivant cette coutume. Mis à part cela, le Rambam autorise à réciter la bénédiction sur un Séfer Torah qui est *Passoul*. Donc, dans tous les cas, les Yéménites ont un avis sur lequel s'appuyer. Nous pouvons retrouver cela dans le *Chou't Yéhavé Da'at* (Vol.6 fin du Siman 54). En revanche, comme nous l'avons dit précédemment, les Séfaradim devront lire dans un Séfer Torah différent.

Séfer Torah - Parchemin à la chaux

Certains utilisent de la chaux pour rendre plus facile l'écriture (parce que ça glisse sur le parchemin). Dans le traité Souccah (37a) c'est explicite : tout ce qui vient pour embellir, ne fait pas surface. Ainsi, dans notre cas on pourrait dire que la chaux ne fait pas surface sur le parchemin, car l'écriture est plus jolie. Mais plusieurs *Aharonim* l'interdisent : le livre *Bnei Yona* (Siman 271), *Chou't Tchouva méhaava* (Siman 390, l'élève du *Noda Biyouda*), *Chou't lévouché Mordéhai*, *Chou't Tora Lichma* (Siman 243) du *Ben Ich Haï*, le livre *Késset Hassofer*. D'autres en revanche autorisent : le *Panim méirot* (vol.3 Siman 32) il y a près de 300 ans, le *Chou't Zera Emeth* (vol.3 Siman 135) il y a de cela près de 270 ans, le 'Hida dans son livre *Birké Yossef*, le *Chou't Givat Pinhass* (Siman 56), le Gaon *Choël Ouméchiv*. En outre, pour ce qui est de la Halakha, avant d'acheter des Tefiline, étant donné qu'il s'agit d'une Mitsva de la Torah, on fera attention à ce qu'il ne s'agisse pas d'un tel parchemin. Pour un Séfer Torah, a priori, on demandera au Sofer de ne pas utiliser un tel parchemin. Mais s'il a déjà été acheté, on se tiendra sur l'avis le plus souple, y associant l'avis du Rambam (signalant que l'on peut réciter la bénédiction sur un Séfer Torah *Passoul*).

Jeûner le 7 Adar (P'tira de Moché Rabbénou)

La ligne de conduite de Maran Harav suit celle du *Beth Yossef*, se portant sur l'association de plusieurs *Posskim* pour enfin trancher la Halakha. D'ailleurs, cette semaine, plusieurs Kollelman sont venus me voir pour me faire savoir qu'ils avaient remarqué une contradiction dans les écrits de Maran Harav. En effet, dans le *Hazon Ovadia* Pourim (page 35), il écrit que ceux jeûnant le 7 Adar⁴, s'il

¹ Je n'ai jamais vu Maran Harav Ovadia Yossef Zatsa'l vérifié à la loupe son Etrog.

² Et non-pas avec de l'encre car chaque ajout rend *Passoul* le Sfer Torah, comme il est rapporté explicitement dans le traité Soffrim (Chap. 3 Halakha 7). Tel est l'avis du Rashba (Tshouvot 238).

³ C'était le maître de Rabbi Yéhia Tsala'h, auteur des livres *péoulat Tsadik*. Il écrit sur son maître, qu'il était le grand de la génération.

⁴ Ceux qui ont pris cette habitude sont pour la plupart, des personnes qui s'occupent des morts (*Havra Kadisha*) pour se repentir sur le fait que peut-être certaines fois ils n'ont pas donné assez de respect à un défunt. Les Avréhim, ou ceux qui étudient le soir ne devront pas prendre sur eux un tel jeûne, car cela peut les empêcher de bien étudier. De plus l'étude de la Torah est à un niveau plus élevé que tout. Elle vient effacer les Avérot. Certains *Baal Tchouva* demandent comment se repentir : par l'étude de Torah. Il n'aura pas besoin de se mortifier par certains procédés (comme dormir sur du fer etc.). Comme il est rapporté dans le traité Menahot sur le verset « *Zoth Hatorah laOla laMinha laHatah vélaAham* (noms de sacrifices) » (le mot « la » en Araméen signifie « non »). Donc la signification du verset donnerait : une personne étudiant la Torah n'aura ni besoin du sacrifice *Ola*, ni du sacrifice de *Minha*, ni celui de *Hatah* et ni du sacrifice *Aham*. Je me souviens d'un homme qui jeûnait tous les lundis et jeudis mais qui avait une forte odeur dans la bouche. Personne ne s'approchait de lui. C'est *Hilloul Hachem* ! en plus

y a dix personnes qui jeûnent, il y a une discussion si on peut sortir le Séfer Torah ainsi que de faire la Birkat Cohanim. En conclusion, il tranche selon le principe de "Chév vé'al Ta'assé Adif", ne rien faire est mieux que d'agir de façon inappropriée. Alors que dans 'Hazon Ovadia (section des 4 jeûnes, page 99), il tranche que s'il y a dix personnes qui jeûnent (non pas lors d'un jeûne public), ils pourront sortir le Séfer Torah, l'officiant dira Anénou et les Cohanim monteront faire Néssiat Kapaim (bénédictions des Cohanim). Pour répondre à cela, nous pouvons remarquer à quel point Maran Harav n'avait pas peur de revenir sur ses décisions⁵. Il rapporte dans le 'Hazon Ovadia sur les 4 jeûnes, l'avis du Tikoun Issakhar (et d'autres encore) pensant qu'un public aura le droit de sortir le Séfer Torah et de l'utiliser pour la lecture avec Berakha. Il rapporte là-bas que tel est l'avis du Beth

de cela, une telle personne ne peut pas se consacrer totalement à son étude sans avoir bu un thé ou un café et avoir pris son petit-déjeuner. Quand avons-nous vu Maran Harav jeûner, hormis lors des jeûnes obligatoires ? Savoir faire attention au comportement des grands de la génération, s'appelle « Gadol chimoucha milimouda » : les grands de la génération sortaient-ils leur Tsitsit ? mettaient-ils un fils bleu azure à leur Talith ? Le Admour miRodjine pense avoir trouvé le bleu, mais le Gri'z contredit cet avis. Observons la conduite du Rav Eliachiv, le rav Auerbach, Rabbi Ezra Attia, le Rav Ben Tsion Aba Chaoul, Maran Harav. Aucun d'eux ne portait le fil bleu azure à son Talith ! Laisaient-ils les Peoth derrière les oreilles ? Le Rav Ben Tsion Aba Chaoul avait l'habitude, lorsqu'on lui demandait de couper une mèche de cheveux pour une coupe des cheveux, il coupait à l'endroit où poussent les Péoth. Si une personne rétorque sous prétexte qu'elle voulait laisser pousser les Péoth de son fils, il répondait : « nous ne sommes ni Ashkénaze, ni Hassid de Gour ». Aujourd'hui, à la différence de son époque, il est bien de laisser les Péoth derrière les oreilles. En effet, l'enfant devient différent de ceux trainant dans les rues. Dans ma Yéchiva, il y avait un Yéménite qui avait de très belles Péoth. Un jour les élèves sont venus me voir pour me faire savoir que ce même garçon pleurait dans sa chambre : un jeune homme venait de lui arracher l'une d'entre elles ! Je me rendis aussitôt dans sa chambre. Il était recouvert avec sa couverture et ne me laissa pas l'enlever. Je lui dis alors : « combien cela coûte de coller des cheveux », je savais que cela valait à peu près 600 chekel. Je lui donnais de ma poche et l'emmena avec ma voiture à Mèa Chearim afin de régler ce problème. Je lui dis alors « en aucun cas tu ne retires la seconde (péah) ». Au jour d'aujourd'hui, il est bien que les enfants laissent leur Péoth. Mais de manière générale, on se référera à la conduite des grands de la génération. De même pour la prière, nous n'avons vu aucun des grands de la génération faire sa Amida durant 20 minutes. Un jour j'ai vu une personne qui restait très longtemps dans sa Amida, jusqu'à ce que je remarque, qu'en arrivant au passage de Elokay nétsor, il lisait tout le livre de Tehilim ! Dommage pour cette perte de temps, au lieu de lire les Tehilim qu'il étudie la Guemara ! Le Tehilim se lit lorsqu'il y a une personne malade, ou bien lorsque sa femme doit accoucher, ou encore pendant les vacances sur les caveaux des Tsadikim. Le Nefech Hahayim (Chaar 4 chap.2) rapporte que l'on ne devra pas lire Tehilim sur le compte de l'étude de Torah. Ceci est considéré comme étant Bitoul Torah. Lorsque ma mère la Rabbanite -que son âme repose en paix-, était malade, nous avons souhaité organiser à la Yechiva des Téfilot sur les caveaux des Tsadikim pour sa guérison. Comme avant chaque entreprise, je demandai à Maran Harav son avis : il m'annonça qu'en aucun cas ils ne devaient quitter leur étude pour cela. Il suffit de dédier son étude pour sa guérison. A la Yéchivah Porat Yossef, ils avaient l'habitude de faire le jeûne de la parole le jour de Tou biChvat et de manger des fruits secs. Ils lisaient aussi plusieurs fois le livre de Tehilim. Certains de cette Yéchiva se sont retrouvés au Kollel chez nous et ont voulu continuer cette habitude. Je demandai à nouveau à Maran Harav qui me dit, qu'en aucun cas ils ne devaient laisser de côté leur étude de Torah pour cela. Ils étudient la moitié journée Beth Yossef et la seconde guemara. Ils ne délaisseront pas cette étude pour la lecture de Tehilim. Ainsi, pour chaque chose, on doit se comporter comme les grands de la génération.

⁵ Non pas à chaque fois, mais une fois tous les 1000 Halakhot. Maran Harav a écrit des milliers d'Halakhot !

Yossef. De plus, s'agissant d'une coutume, la généralité de « Safek berakhot léakél (Saba'l) en cas de doute on ne fera pas de bénédiction » ne s'applique pas. Ainsi, une assemblée de dix personnes qui jeûne aura le droit de sortir un Séfer Torah et de lire avec Berakha. Il en sera de même concernant un Sefer Torah Machoua'h (parchemin peint avec de la chaux), même si certains interdisent, Maran Harav associa d'autres Posskim comme le Rambam pour autoriser la lecture dans un Séfer Torah comme celui-ci. Ainsi, de la même manière que pour les Tefiline, on cherchera une communauté lisant dans un Séfer Torah, qui n'est pas en parchemin Machoua'h pour la Parachat Zakhor.

Séfer Torah Achkénaze/Séfarade

Le Hida (Birkei Yossef, Orah Haim Siman 36, alinéa 2) rapporte au nom du Maharam ben Haviv, qu'un Séfarade ne devra pas monter à la Torah s'il s'agit d'un Séfer Torah Achkénaze. Mais le Chou't Kol Gadol (Siman 78) explique que certains Sofrim Achkénaze avaient l'habitude de rajouter à la lettre « noune » une virgule, ressemblant ainsi à un « guimel ». Ainsi, étant donné que la forme des lettres est différente et que chaque lettre paraît en être une autre, il sera interdit de monter. Cependant, de nos jours, il n'existe pas une telle différence⁶. Ainsi, selon la loi stricte, que ce soit un Achkénaze chez un Séfarade ou le contraire, on aura le droit de monter et faire la berakha pour la lecture du Sefer Torah. Ainsi est-il rapporté dans le livre Sdé Aharetz⁷ (Vol.3 Yoré Dé'a Siman 18).

La prononciation

On ne peut pas savoir qui a la prononciation la plus vraie : les Achkénazim, les Séfaradim, les Yéménite, ou les Hassidim. Pour ce qui est de la Parachat Zakhor, il est bien que chacun écoute selon sa coutume et son origine. Il est impossible de savoir qui est la plus juste, jusqu'à ce que le Machia'h vienne et nous le dise. Il est rapporté dans le Chou't Divrei Yossef (page 166 recto) de Rabbi Yossef Chwartz (il y a de cela 170 ans) qu'étant donné que les Achkénazim ont été exilés dans plusieurs endroits, leur accent paraît être le moins probable. Contrairement à la prononciation des Séfaradim, lesquels ne furent pas exilés dans plusieurs endroits depuis la destruction du second Temple. Ainsi donc, on pourrait penser que leur accent soit le plus plausible. Ainsi nous pouvons comprendre cela du Rambam (Moré Névoukhim Chap.62), de Rachi (Berakhot 47a) ainsi que du Yaabetz et tel est l'avis du Rif (Berakhot 15b). Nous pouvons de même déduire cela du cantique de Rabbi Elazar Hakalir (les Tossafot dans le traité Hagiga 13a nous apprennent qu'il s'agirait de Rabbi Elazar le fils de Rabbi Chimon Bar Yohai). Nous pouvons de même remarquer l'exactitude de l'accent Séfarade dans le cantique de « Mi kamokha » que nous lisons à la Parchat Zakhor, grâce aux rimes. Pour ce qui est de la Parachat Zakhor, chacun lira selon son rite et son accent, un Séfarade chez les Sefaradim, et un

⁶ Même le Hazon Ich est revenu sur ses dires et a accepté que l'écriture de la lettre « Tsadik » avec le « youd » à l'envers avait sur quoi se baser, après lui avoir fait montrer le Hatam Sofer que notre lettre « tsadik » est Cachère.

⁷ Il y a de cela près de 300 ans. Maran Harav disait qu'il était Av Beth Din à Jérusalem, même si je n'ai vu aucune source rapportant qu'il occupait ce poste.

Achkenaze chez les Achkénazim. Certains ont l'habitude de lire selon plusieurs airs (tunisien, marocain etc.), « *heureux soient ceux qui aiment les Mitsvot.* » Il faudra faire attention à ce que : celui qui monte pour la Parachat *Zachor* fera la berakha de la Torah et l'officiant lira selon l'air le plus courant des fidèles. Ensuite, il fera la bénédiction finale, dira le Kadich et ensuite, ils liront selon l'air désiré sans Berakha. Si les autres lectures sont lues avant la bénédiction finale et le Kaddich, cela sera considéré comme une interruption.

Les femmes

Une femme devra s'efforcer de venir à la synagogue pour écouter la Parachat *Zachor*. Les avis divergent : Rabbi Nathan Adler (maître du Hatam Sofer), oblige les femmes à écouter cette Paracha. En effet, il ne s'agit pas d'une Mitsva dépendant du temps, car nos sages ont juste institué à ce que cette lecture soit proche de Pourim (Amane et Amalek). Tel est l'avis du Gaon miKoutna (*Chou't Yechouot Malko* Siman 50) et du Gaon miMounkatch. Selon le Séfer Hahinoukh, la femme est dispensée d'écouter cette lecture car elle n'a pas l'habitude de partir en guerre. Lorsque le Machiah viendra, nous saurons exactement qui est Amalek. On les poursuivra, on fera la bénédiction adéquate et accomplirons la Mitsva de tuer Amalek. Cela ne concerne pas la femme. L'homme à l'habitude de conquérir mais pas la femme (traité Yevamot 65b). Il est interdit pour une femme de tenir une arme (ou bien même de conduire un Tank). Cela est permis uniquement lors d'un cas de vie ou de mort (comme dans le *Yishouv Safar*). Dans ce cas là, elle aura le droit de s'entraîner pour obtenir le port d'arme, mais elle s'entraînera avec une autre femme. Il est rapporté dans la Guemara (Sota 44b), que lorsqu'il y a une *Milhéméth Mitsva*, c'est une Mitsva que d'aller en guerre (par la demande d'Hachem, ou bien comme la guerre de 6 jours et la guerre de Kippour). On peut ainsi faire sortir le Hatane de sa chambre et la Kala de la Houpa. Cela signifie-t-il que la femme aussi partait en guerre ? Le *Radbaz* explique que la femme aidait au front, pour tous les besoins alimentaire ou pour de l'entretien. Mais en aucun cas, elle ne prenaient part à la guerre. C'est pour cela que selon le Séfer Hahinoukh, la femme est dispensée de cette lecture. On peut s'appuyer sur cet avis, dans le cas où elle a des enfants en bas âge qui peuvent déranger la lecture.

Lecture spéciale pour les femmes

Le *Troumat Hadechen* nous enseigne que les femmes ne peuvent pas compléter un Minyane. D'un autre côté, nos Sages instituèrent que cette lecture devra être lue en présence de dix hommes. Mais ils ne déracinèrent pas la Mitsva de base selon la torah : la lecture de cette paracha même seule. C'est pour cela, qu'on aura le droit de sortir un Séfer Torah⁸ pour la lecture organisée pour les femmes. Il en est de même concernant une personne malade qui

possède un Séfer Torah dans sa maison : il peut lire. S'il est tout de même difficile pour la femme de se déplacer, elle peut s'appuyer sur les avis les plus souples. Certains s'appuient sur la lecture de la Meguila pour se rendre quitte de cette Mitsva, mais les Aharonim contredisent cela, car la lecture de la Méguila n'est pas pour l'accomplissement de la Mitsva d'être *Mo'hé éth Zékhér Amalék*, mais pour raconter l'histoire de Pourim. C'est pour cela, que l'on ne suit pas cet avis pour accomplir la Mitsva. Une personne n'ayant pas pu accomplir la Mitsva, se rendra quitte durant la lecture de la parachat *Ki-Tétsé* (il demandera à l'officiant de le rendre quitte et pensera lui-même à s'acquitter)

⁸ Le *Natsiv* pense qu'il est défendu de sortir un Séfer Torah sans qu'il y en ait une obligation. Le *Ari za'l*, ainsi que le *Radbaz* et le *Knesset Hagdola* en revanche, autorisent. Ainsi certains ont l'habitude de lire la Parachat *Hanéssiim* dans le Séfer Torah (à partir de Roch Hodech Adar). Comme il est rapporté dans *Hazon Ovadia* Pessah (page 4). Le *Maguen Avraham* pense en ce qui concerne la Parachat « *VéAvraham Zakène* » qu'on ne sortira pas de Séfer Torah. Tel est notre coutume : on ne sortira pas de Séfer Torah pour cette Paracha lorsqu'il y a un Hatane. On lira dans un Houmach. Même les Tunisiens devront faire comme ça.

Meguilat Esther

(Commentée par Rav Yoel Hattab)

Chapitre 1

Dans ce premier chapitre, la Meguila nous apprend qu'Hachem fit en sorte que Mordékhaï et Esther entrent dans le décor : le festin, la débauche lorsque le roi veut montrer aux yeux de tous, son épouse Vachti. Cette dernière refusa car Hachem lui fit "don" d'une particularité repoussante et honteuse (dans le Talmud, certains disent, qu'Hachem lui donna une couleur verdâtre etc.). Son refus engendra sa perte et ainsi s'effectua l'entrée en scène d'Esther.

א וַיְהִי בַיָּמִים אֲחֻשׁוּרוֹשׁ הוּא אֲחֻשׁוּרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוּ וְעַד כּוֹשׁ שִׁבְעַת יָמִים וַיִּמְאֶה מְדִינָהּ. ב בַּיָּמִים הָהֵם כָּשְׁבַת הַמֶּלֶךְ אֲחֻשׁוּרוֹשׁ עַל כֶּסֶּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבֵּירָה. ג בְּשָׁנָת שְׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֵּה לְכָל שָׂרָיו וְעַבְדָּיו חֵיל פָּרֶס וּמְדֵי, הַפְּתָמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת לְפָנָיו. ד בְּהִרְאֹתוֹ, אֵת עֶשֶׂר קְבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֵת יְקָר תַּפְאָרֶת גְּדוּלְתוֹ יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמֵאֹת יוֹם. ה וּבְמַלּוּאֹת הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל הָעָם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשַׁן הַבֵּירָה לְמַגְדוֹל וְעַד קֶטֶן מִשְׁתֵּה שִׁבְעַת יָמִים¹⁰ בַּחֲצֵר גִּנַּת בֵּיתֵן הַמֶּלֶךְ. ו חוּר כְּרָפֶס וְתַכְלֵת אַחֲזוּ

בַּחֲבִלֵי בּוּץ וְאַרְגָּמָן עַל גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ מִטּוֹת זָהָב וְכֶסֶף עַל רִצְפַת בַּהֶט וְשֵׁשׁ וָדָר וְסֻחָרֹת¹¹. ז וְהַשְׁקוֹת בְּכָלִי זָהָב וְכָלִים מִכָּלִים שׁוֹנִים וַיֵּין מַלְכוּת רַב כֵּד הַמֶּלֶךְ. ח וְהַשְׁתִּיָּה כֶּדֶת אֵין אִנֶּס כִּי כֵן יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ וְאִישׁ. ט גַּם וְשִׁתֵּי הַמֶּלֶכָה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ אֲחֻשׁוּרוֹשׁ. י בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לֵב הַמֶּלֶךְ בֵּינָן אָמַר לְמַהוּמָן בְּזִתָּא חֲרִבּוֹנָא בְּגִתָּא וְאַבְגָּתָא זֹתָר וְכֶרֶסֶס שִׁבְעַת הַסְרִיסִים הַמְשֻׁרְתִּים אֵת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחֻשׁוּרוֹשׁ. יא לְהַבִּיא אֵת וְשִׁתֵּי הַמֶּלֶכָה¹² לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מַלְכוּת לְהִרְאֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֵת יָפִיה כִּי טוֹבֵת מְרָאָה הִיא. יב וְתַמְאָן הַמֶּלֶכָה וְשִׁתֵּי לְבוֹא בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בֵּיד הַסְרִיסִים וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וְחִמְתּוֹ בְּעֶרְה בּוּ. יג וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יִדְעִי הָעֵתִים כִּי כֵן דָּבַר הַמֶּלֶךְ לְפָנָיו כָּל יִדְעִי דֵת וְדִין. יד וְהַקָּרֵב אֵלָיו פֶּרֶשְׁנָא שְׁתָּר אֲדַמְתָּא תְרַשִׁישׁ מֶרֶס מֶרֶסְנָא מִמּוֹכֵן שִׁבְעַת שָׂרֵי פָרֶס וּמְדֵי רְאִי פְנֵי הַמֶּלֶךְ הַיִּשְׁבִּים רֵאשֹׁנָה בְּמַלְכוּת. טו כֶּדֶת מַה לַּעֲשׂוֹת בְּמַלְכוּת וְשִׁתֵּי

¹⁰ Après avoir invité les pays et villes lointaines, le roi Assuérus invita sa ville, Suse, pour ce dernier festin de sept jours. Lorsque Morde'hai entendit l'invitation, il rassembla tous les Juifs, et les mit en garde de ne pas y participer. Cependant, ce soir là du 4 Tichri, 18500 Juifs se présentèrent aux portes du palais afin d'y participer. C'est à partir de ce moment là, qu'Hachem décréta l'extermination du peuple Juif. Mais une chose fit défaut à l'ange accusateur. Le septième jour, aucun Juif ne se rendit au palais, car il s'agissait du jour de Kippour. Grâce à cela, le décret Divin ne put être scellé (*Bayome Hachevi'i*, a pour valeur numérique *Véhou Haya Yom Hakipourim*)

¹¹ Le Gaon de Vilna explique la raison pour laquelle la Meguila nous détaille chaque richesse du roi, en commençant par annoncer que le festin dura sept jours, et en nous décrivant ensuite la qualité de son mobilier (lit en or et argent...). Assuérus entreprit cette invitation comme le Yetser Har'a à l'encontre de l'homme. Le mauvais penchant n'entraîne jamais l'homme à la faute directement en disant à l'homme "*ne fais pas chabbat*" par exemple ; non, le mauvais penchant commence par lui dire des choses qui ne sont pas forcément interdites pour ainsi en venir plus simplement à la faute. Ainsi, Assuérus entraîna le peuple juif à ce festin en leur promettant que la nourriture aura la meilleure des Cacherout et ensuite, il les entraîna à la faute.

¹² Rabbi Avaou enseigne qu'il y a une différence ici. Lorsque le festin commença et que la boisson coula à flot, Assuérus, saoul voulu montrer aux yeux de tous, la beauté de sa femme. Contrairement à notre peuple. Nos Sages nous demandent à plusieurs reprises de boire du vin, comme lors du Chabbat ou Yom Tov, mais ce qui ressort de cette consommation d'alcool n'est autre que des chants, des psaumes et des louanges à Hachem.

על אֲשֶׁר לֹא עָשְׂתָה אֶת מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ בְּיַד הַסְּרִיסִים. טז
וַיֹּאמֶר מוֹמֶכֶן מוֹמֶכֶן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עֲוֹתָה
וְשֵׁתִי הַמֶּלֶכָּה¹³ כִּי עַל כָּל הַשָּׂרִים וְעַל כָּל הַעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל מַדִּינֹת
הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ. יז כִּי יֵצֵא דָבָר הַמֶּלֶכָּה עַל כָּל הַנָּשִׁים לְהַבְזֹת
בְּעֵלֶיהֶן בְּעֵינֵיהֶן בְּאִמְרָם הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ אָמַר לְהַבִּיא אֶת וְשֵׁתִי
הַמֶּלֶכָּה לִפְנֵי וְלֹא בָּאָה. יח וְהַיּוֹם הַזֶּה תִּאֲמַרְנָה שְׂרוֹת פָּרֶס וּמַדִּי
אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת דְּבַר הַמֶּלֶכָּה לְכָל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וּכְדִי בְּזִיוֹן וְקֶצֶף. יט אִם
עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דָבָר מִלְּכוּת מִלִּפְנֵי¹⁴ וְיִכְתֹּב בְּדָתִי פָּרֶס וּמַדִּי וְלֹא
יַעֲבֹר אֲשֶׁר לֹא תָבוֹא וְשֵׁתִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ וּמִלְּכוּתָהּ יִתֵּן
הַמֶּלֶךְ לְרַעֲיוֹתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה. כ וְנִשְׁמַע פְּתָגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּכָל
מִלְּכוּתוֹ כִּי רַבָּה הִיא וְכָל הַנָּשִׁים יִתְּנוּ זֶקֶר לְבַעֲלֵיהֶן לְמַגְדֹּל וְעַד
קֶטֶן. כא וַיִּטֵּב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כְּדָבָר מוֹמֶכֶן.
כב וַיִּשְׁלַח סֹפְרִים אֶל כָּל מַדִּינֹת הַמֶּלֶךְ אֶל מְדִינָה וּמְדִינָה כְּתִיבָה
וְאֵל עַם וְעַם כְּלִשׁוֹנוֹ לְהִיּוֹת כָּל אִישׁ שֶׁרַר בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כְּלִשׁוֹן עַמּוֹ.

פרק ב - Chapitre 2

Dans ce Chapitre Assuérus se réveille après avoir cuvé son vin de la veille et apprend ce qu'il a fait à sa femme. Peiné, il demande à se marier avec une autre femme. C'est à ce moment là que Mordekhai et Esther entrent dans l'histoire.

א אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּשְׁךָ חֲמַת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ זָכַר אֶת וְשֵׁתִי
וְאֶת אֲשֶׁר עָשְׂתָה וְאֶת אֲשֶׁר נִגְזַר עָלֶיהָ. טז ב וַיֹּאמְרוּ נְעָרֵי הַמֶּלֶךְ
מִשְׁרָתָיו וּבִקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נְעֻרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת מֵרָאָה. ג וַיִּפְקֹד הַמֶּלֶךְ
פְּקִידִים בְּכָל מַדִּינֹת מִלְּכוּתוֹ וַיִּקְבְּצוּ אֶת כָּל נְעֵרָה בְּתוּלָה טוֹבָה
מֵרָאָה אֶל שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים אֶל יַד הַגָּאָה סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֶׁמֶר
הַנָּשִׁים וְנִתְּנוּ תַּמְרָקֶיהֶן. ד וְהַנְּעֵרָה אֲשֶׁר תִּיטֵב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ

¹³ *Pas seulement au roi, Vachti fit honte...* Comme nous le dirons dans la note prochaine, Memoukhane qui était en réalité Aman, proposa son verdict le premier. Le Midrach (Esther 1, 6) nous apprend au nom de Rabbi Yo'hanan que trois Amoraïm donnèrent la raison pour laquelle Aman proposa en premier son verdict. L'un dit que Vachti avait frappé Aman avec sa sandale. La preuve de cet Amora est dans ce verset "*Pas seulement au roi, Vashti fit honte...*"

¹⁴ L'un des ministres présent était Memoukhane, qui était en réalité Aman. Lorsque Vashti refusa de se présenter, le roi rassembla ses ministres pour décréter sa peine. Aman fit remarquer que le fait que sa femme ne soit pas venue pouvait alors engendrer une honte aux yeux des autres rois. Comme nous verrons, Vashti va être mise à mort. Ici, Aman va créer une nouvelle loi qui dit que tous les décrets reposent sur l'avis du roi, c'est-à-dire qu'il pourra décréter ce qu'il veut sans passer par un comité. Aman a donc pensé grâce à cela dissuader le roi pour décréter l'extermination du peuple juif. Cependant, en faisant cela, Hachem pensa à tout autre chose. A cause de cette loi, Assuérus à la fin va décréter la pendaison d'Aman et ses fils sans passer par le comité.

¹⁵ Le roi Assuérus après avoir cuvé son vin a demandé à voir Vachti, mais ses serviteurs lui rappelèrent que la veille il avait ordonné la mise à mort de sa femme, avec l'accord des sept ministres. Lorsqu'il entendit cela il se leva et les tua tous sauf Aman. Il est rapporté dans le Pitshéguan Haktav que la Méguila utilisa le terme *Nigzar, ce qu'il lui était décrété* (à Vachti) pour nous dire que le roi n'était aucunement responsable de sa mort, mais Le seul et L'unique responsable était Hachem.

תַּחַת וְשֵׁתִי וַיִּיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן. ה אִישׁ יְהוּדִי¹⁶ הָיָה
בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מְרְדֳּכַי בֶּן יֶאֱזִיר בֶּן שִׁמְעִי בֶּן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי .
וְאֲשֶׁר הִגְלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם הַגָּלָה אֲשֶׁר הִגְלָתָה עִם יְכֹנָיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה
אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל. ז וְהָיָה אִמֵּן אֶת הַדֹּסָה הָיָה אֶסְתֵּר
בֵּת דָּוִד כִּי אֵין לָהּ אָב וְאִם וְהַנְּעֵרָה יִפֹּת תֹּאֵר וְטוֹבֶת מֵרָאָה וּבְכוֹמֹת
אֲבִיהָ וְאִמָּה לְקַחָה מְרְדֳּכַי לֹא לְבֵת. ח וְהָיָה בְּהַשְׁמַע דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ
וּבְהַקְבֵּץ נְעֻרוֹת רַבּוֹת אֶל שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה אֶל יַד הַגִּי וְתַלְקָח אֶסְתֵּר אֶל
בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל יַד הַגִּי שֶׁמֶר הַנָּשִׁים. ט וַתִּיטֵב הַנְּעֵרָה בְּעֵינָיו וַתִּשָּׂא
חֶסֶד לִפְנָיו וַיְבַהֵל אֶת תַּמְרוּקֶיהָ וְאֶת מְנוּתָהּ לְתֵת לָהּ וְאֶת שֶׁבַע
הַנְּעֻרוֹת הָרְאִיּוֹת לְתֵת לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁנֶה וְאֶת נְעֻרוֹתֶיהָ לְטוֹב
בֵּית הַנָּשִׁים. י לֹא הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת עֲמָהּ וְאֶת מוֹלְדֹתָהּ כִּי מְרְדֳּכַי
צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא תִגִּיד. יא וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם מְרְדֳּכַי מִתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר
בֵּית הַנָּשִׁים: לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ. יב וּבְהִגִּיעַ תֹּר
נְעֵרָה וְנָעֲרָה לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ מִקֵּץ הַיּוֹת לָהּ כְּדַת הַנָּשִׁים
שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵן יִמְלֹאוּ יְמֵי מְרוּקֶיהָ: שְׁשֶׁה חֳדָשִׁים בְּשִׁמּוֹן הַמֶּר
וְשְׁשֶׁה חֳדָשִׁים בְּבִשְׂמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים. יג וּבִזְזָה הַנְּעֵרָה בָּאָה אֶל
הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֵן לָהּ לָבוֹא עֲמָהּ מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד בֵּית
הַמֶּלֶךְ. יד בְּעֶרְבּ הָיָה בָּאָה וּבִבְקָר הָיָה שָׁבָה אֶל בֵּית הַנָּשִׁים שְׁנֵי אֵל
יָד שֶׁעָשְׂנוּ סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֶׁמֶר הַפִּילִגְשִׁים: לֹא תָבוֹא עוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי
אִם חֹפֶץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה בִּשְׁם. טו וּבְהִגִּיעַ תֹּר אֶסְתֵּר בֵּת אֲבִיחִיל
דָּד מְרְדֳּכַי אֲשֶׁר לָקַח לֹא לְבֵת לָבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דְּבַר כִּי אִם
אֶת אֲשֶׁר יֹאמַר הַגִּי סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֶׁמֶר הַנָּשִׁים וְתִהִי אֶסְתֵּר וְשֵׁתָה חֵן
בְּעֵינֵי כָּל רְאִיָּה¹⁷. טז וְתַלְקָח אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ אֶל בֵּית

¹⁶ Nos Sages nous apprennent qu'à l'époque du Roi David, un homme de la tribu de Binyamin nommé Chim'i ben Guéra, maudit David de cinq malédictions. La Torah nous dit qu'un homme maudissant un roi d'Israël est passible de mort. Mais le Roi David dit la chose suivante: "*Hayom lo yamout Ich mi-Israel*", "*aujourd'hui ne mourra pas un homme d'Israël*". Le Roi David à ce moment là, avait vu par prophétie Mordéhaï Hayéhoudi serait l'un des descendants de Chim'i ben Guéra. Lorsque la Méguila nous apprend qu'il y avait "un juif", il s'agit du même homme auquel fait référence le roi David : Mordehaï. Le commentaire *'Atereth Zaav* de Maran Harav Ovadia Yossef *zetsouka'l* nous apprend que Chim'i eut un fils d'une telle grandeur grâce au mérite de son épouse. Lorsque Tsadok et Eviatar fuirent Avchalom, ils aperçurent la porte de la maison de Chim'i entrouverte. Ils entrèrent, et la femme de Chim'i les cacha dans le puits. Elle boucha l'ouverture du puits et ôta le foulard qui cachait ses cheveux. Lorsqu'Avchalom entra dans la maison et vit cette femme, cheveux découverts, il se dit qu'il était improbable de les trouver ici. Ainsi, Tsadok et Eviatar furent sauvés. Hachem décréta alors que par le mérite de cette femme ayant sauvé deux Tsadikim, sa descendance comptera deux Tsadikim qui sauveront le peuple juif : Mordehaï et Esther.

¹⁷ Il est enseigné dans le traité Méguila (13a) qu'Esther était belle aux yeux de tous. En effet Hachem accomplit un miracle et la fit ressembler aux femmes de tous les peuples. Le *Bén Yéhoyad'a* s'interroge sur la raison de ce miracle. Le gaon *Biniane Ariel* répond de la manière suivante : comme nous l'avons dit plus haut, lors du festin qu'organisa Ahachvéroch, après s'être saoulés, les convives débattirent avec le roi au sujet des femmes les plus belles. Certains annoncèrent que les femmes perses étaient les plus belles etc. Jusqu'au point où le roi voulut prouver que son épouse dépassait de loin toutes les autres femmes en demandant à cette dernière de se présenter aux yeux de tous. Concernant Esther, Hachem accomplit le miracle qu'elle plaise aux yeux de tous afin de ne pas en arriver à ce que le roi lui demande de s'exhiber à la cour.

מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת בשנת שבע למלכותו. יז ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות וישם פתח מלכות בראשה וימליכה תחת ושת. יח ויעש המלך משתה גדול לכל שריו ועבדיו את משתה אסתר והנחה למדינות עשה ויתן משאת כיד המלך. יט ובהקבץ בתולות שניות ומרדכי ישב בשער המלך. כ אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה כאשר צוה עליה מרדכי ואת מאמר מרדכי אסתר עשה כאשר היתה באמנה אתו. כא בלמים ההם ומרדכי ישב בשער המלך קצף בגתו ותשר שני סריסי המלך משמרי הסף ויבקשו לשלח יד במלך אשורש. כב ויודע הדבר למרדכי ויגד לאסתר המלכה ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי. כג ויבקש הדבר וימצא ויתלו שניהם על עץ ויכתב בספר דברי הימים לפני המלך.

פרק ג - Chapitre 3

Dans ce Chapitre Aman revient dans l'histoire en nous apprenant que le roi va le faire monter de grade en le faisant siéger plus haut que les autres ministres. C'est ainsi que chacun se verra se prosterner devant lui sauf le grand de la génération Mordehaï. Alors voyant cela Aman n'acceptera pas cet affront et demandera alors l'extermination du peuple Juif.

א אחר הדברים האלה גדל המלך אשורש את **המן** בן המדתא האגני וינשאהו וישם את כסאו מעל כל השרים אשר אתו. ב וכל עבדי המלך אשר בשער המלך כרעים ומשתחווים ל**המן** כי כן צוה לו המלך ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה. ג ויאמרו עבדי המלך אשר בשער המלך למרדכי מדוע עובר את מצות המלך. ד ויהי באמרם כִּאֲמָרָם¹⁸ אליו יום ויום ולא שמע אליהם ויגידו ל**המן**

¹⁸ Le Roi va ériger Aman plus haut que tous les autres ministres et à partir de ce moment là, le décret d'Aman va être très proche. Le Rav Ovadia Yossef *zatsouka'l* rapporte la parabole suivante dans son commentaire sur la Méguila : un homme possédait un âne, une jument et une truie. Cet homme donnait une part de nourriture bien plus importante à sa truie qu'à son âne et à sa jument. La jument dit alors un jour à l'âne : nous qui travaillons toute la journée, notre maître nous donne une part de nourriture limitée, alors que la truie qui ne travaille pas, reçoit une part bien plus importante ! L'âne dit alors à la jument : sois patiente et tu vas voir ce qui va arriver à la truie. Après quelques jours, le maître vint avec un boucher, lequel tua la truie et en donna un bon prix. Il en est de même avec Aman. Les autres ministres étaient des hommes siégeant au royaume grâce à leurs familles respectables, alors qu'Aman était, avant ces événements, un simple coiffeur. Les commentateurs nous disent que lorsqu'il est écrit "Hamélékh" dans la Méguila, il est question d'Hachem Lui-même. Et bien, Aujourd'hui, Hachem (Le Roi) lui donne une place bien plus importante que les autres ministres afin que sa chute soit vertigineuse.

¹⁹ Les serviteurs du roi questionnèrent Mordehaï sur la raison pour laquelle il ne se prosternait jamais devant Aman. Et ainsi, chaque jour ils lui demandèrent (באמרם) et cela, sans qu'il n'en vienne un seul jour à se prosterner. Il est rapporté dans le Midrach que les serviteurs lui demandèrent : pourquoi ne te prosternes-tu pas, n'est ce pas ainsi que ton ancêtre Ya'akov, ainsi que ses enfants et ses deux servantes agirent devant Essav ? Et Mordehaï de leur répondre qu'à cette même époque, Benyamin (donc lui-même, puisque Mordéhaï est issu de cette tribu), n'était pas encore né. Le nombre de fois où la

לראות היעמדו דברי מרדכי כי הגיד להם אשר הוא יהודי. ה ויגד **המן** כי אין מרדכי כרע ומשתחוה לו וימלא **המן** חמה. ו ויבז בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו כי הגידו לו את עם מרדכי ויבקש **המן** להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אשורש עם מרדכי. ז בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת שתיים עשרה למלך אשורש הפיל פור הוא הגורל לפני **המן** מיום ליום ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר. ח ויאמר **המן** למלך אשורש ישנו עם אחד מפזר ומפוזר בין העמים בכל מדינות מלכותה ודתיהם שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם עשים ולמלך אין שנה להניחם. ט אם על המלך טוב יכתב לאבדם ועשרת אלפים כפר כסף²⁰ אשקול על ידי עשי המלכה להביא אל גנזי המלך. י ויסר המלך את טבעתו מעל ידו ויתנה ל**המן** בן המדתא האגני צרר היהודים. יא ויאמר המלך ל**המן** הכסף נתון לך והעם לעשות בו כטוב בעיניך. יב ויקראו ספרי המלך בחדש הראשון בשלושה עשר יום בו ויכתב ככל אשר צוה **המן** אל אשורש המלך ואל הפחות אשר על מדינה ומדינה ואל שרי עם ועם מדינה ומדינה ככתבה ועם ועם כלשונו בשם המלך אשורש וכתב ונחתם בטבעת המלך. יג ונשלח ספרים ביד הרצים אל כל מדינות המלך להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד בשלושה עשר לחדש שנים עשר הוא חדש אדר ושללם לבז. יד פתשגן הכתב להנתן דת בכל מדינה ומדינה גלוי לכל העמים להיות עתידים ליום הזה. טו הרצים יצאו דחופים בדבר המלך והדת נתנה בשושן הבירה והמלך ו**המן** ישבו לשותת והעיר שושן נבוכה.

פרק ד - Chapitre 4

Ayant un haut rang Aman se permit d'amadouer le roi afin qu'il lui donne le feu vert pour exterminer le peuple juif. Lorsque Mordehaï sut cela il déchira ses vêtements et dit à Esther de faire quelque chose pour sauver le peuple Juifs. Elle demanda alors à Mordehaï de rassembler tous les Juif de Suse pour un jeûne général de trois jours pour

famille se prosterna face à Essav s'évalue à 1 fois multipliée par 11 (enfants) + 7 (nombre de fois que se prosterna Yaakov) + 2 (les servantes) = 20. C'est ainsi pour faire référence à cela que nous devons lire le mot באמרם en כִּאֲמָרָם, avec la lettre Kaf (égale à 20).

²⁰ Après avoir appris à Assuérus qu'un peuple séparé et dispersé désobéissait aux ordres du roi, Aman lui demande la somme de 10000 Kikar d'argent afin de payer les soldats qui tueront chaque homme du peuple Juif. Les Tossafoth dans le traité Méguila (16a) expliquent qu'il s'agit en réalité de la somme exacte du demi-chekel que chaque homme juif devait donner à partir de l'âge de 20 ans. Si on fait le calcul, le nombre de Bné Israël sortant d'Egypte était de 600 000 hommes âgés de 20 ans et plus. Le Ba'h explique alors que la vie d'un homme est en moyenne de 70 ans, et en soustrayant 20 ans, pendant lesquels on ne devait pas donner le demi-chekel cela donne un total de 50 ans. Selon ce compte, le peuple d'Israël, après être sorti d'Egypte, donna 1/2 shekel multiplié par 50 = 25 chekel multiplié par 600 000 = 15 millions chekel. Un Kikar d'argent valant 1500 chekel, la somme de 10000 Kikar d'argent correspond bien à la somme de 15 millions Le traité Méguila (13b), nous enseigne qu'Hachem fit en sorte que ce demi-chekel soit donné par le peuple Juif avant le décret d'Aman afin de donner du mérite au peuple. Comme il est dit, "le 1er Adar on faisait entendre dans les rues la Mitsva de donner le demi-chekel, afin de ne pas oublier. Et comme nous le savons, le décret fut promulgué le 14 Adar.

qu'Hachem la fasse réussir dans ce qu'elle entreprendrait contre Aman et pour la survie du peuple Juif.

א ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו וילבש שק ואפר ויצא בתוך העיר ויזעק ויעקב גדולה ומרה. ב ויבוא עד לפני שער המלך כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק. ג ובכל מדינה ומדינה מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד שק ואפר יצע לרבים. ד ותבואינה ותבואנה נערות אסתר וסרסיסה ויגידו לה ותתחלחל המלכה מאד ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קבל. ה ותקרא אסתר להתך מסרסיס המלך אשר העמיד לפניו ותצוהו על מרדכי לדעת מה זה ועל מה זה. ו ויצא התך אל מרדכי אל רחוב העיר אשר לפני שער המלך. ז ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הפסוק אשר אמר המלך לשקול על גנזי המלך ביהודים לאבדם. ח ואת פתשגן כתב הדת אשר נתן בשושן להשמדם נתן לו להראות את אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא אל המלך להתחנן לו ולבקש מלפניו על עמה. ט ויבוא התך ויגד לאסתר את דברי מרדכי. י ותאמר אסתר להתך ותצוהו אל מרדכי. יא כל עבדי המלך ועם מדינות המלך ידעים אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא אחת דתו להמית לבד מאשר יושיט לו המלך את שרביט הזהב וחייה ואני לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלושים יום. יב ויגידו למרדכי את דברי אסתר. יג ויאמר מרדכי להשיב אל אסתר אל תדמי בנפשך להמלט בית המלך מכל היהודים. יד כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת וביית אביך תאבדו ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות²¹. טו ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי. טז לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים לילה ויום גם אני ונערתי אצום כן ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת וכאשר אבדתי אבדתי. יז ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צוהה עליו אסתר.

פרק ה - Chapitre 5

Après trois jours de jeûne Esther va se présenter au roi et celui ci va lui tendre son sceptre. Esther va alors demander au roi et à Aman d'être présents pour les deux festins qu'elle fera en leurs honneurs. Après le premier festin Aman tout réjouit de l'honneur que la reine lui avait fait et sachant qu'il était aussi convié au deuxième festin il rentra chez lui. Sur le chemin il partit voir Mordehai. Mais celui ci ne se levant pas devant lui une haine le rongea et tout l'honneur qu'on lui avait fait juste avant n'était rien à ses yeux devant l'acte irrespectueux de Mordehai. Sa femme lui proposa alors de construire une poutre de 50 Ama de haut pour le pendre.

א ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ותעמד בחצר בית המלך הפנימית נכח בית המלך והמלך יושב על כסא מלכותו בבית המלכות נכח פתח הבית. ב ויהי כראות המלך את אסתר המלכה

²¹ Hachem demanda au roi Chaoul d'effacer complètement le souvenir d'Amalek de la terre. Cependant, Chaoul garda au homme du nom de Aguagui, duquel descendit Aman. Le Maharcha nous apprend alors, que si Chaoul avait entièrement accompli ce que lui avait demandé Hachem, Aman n'aurait pas existé. Esther est issue de la tribu de Chaoul. Mordehai lui dit alors, qu'elle était venue au monde pour réparer ce qu'avait fait son aieul, Chaoul, et ainsi détruire les restes d'Amalek. Si elle n'agissait pas maintenant, en mettant Aman hors d'état de nuire et parvenir ainsi à sauver le peuple Juif, il n'y aurait pas d'autres occasions. Ainsi est-il commenté dans le Atereth Zaav au nom du 'Hayé 'Olam.

עמדת בחצר נשאה חן בעיניו ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט. ג ויאמר לה המלך מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד חצי המלכות ונתן לך. ד ותאמר אסתר אם על המלך טוב יבוא המלך והמן היום אל המשתה אשר עשיתי לו. ה ויאמר המלך מהרו את המן לעשות את דבר אסתר ויבא המלך והמן אל המשתה אשר עשתה אסתר. ו ויאמר המלך לאסתר במשתה היין מה שאלתך ונתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש. ז ותען אסתר ותאמר שאלתי ובקשתי. ח אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב לתת את שאלתי ולעשות את בקשתי יבוא המלך והמן אל המשתה אשר עשיתי להם ומחר אעשה כדבר המלך. ט ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב ובראות המן את מרדכי בשער המלך ולא קם ולא זע ממנו וימלא המן על מרדכי חמה. י ויתאפק המן ויבוא אל ביתו וישלח ויבא את אהביו ואת זרש אשתו. יא ויספר להם המן את כבוד עשרו ורב בניו ואת כל אשר גדלו המלך ואת אשר נשאו על השרים ועבדי המלך. יב ויאמר המן אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי וגם למחר אני קרוא לה עם המלך. יג וכל זה איננו שוה לי בכל עת אשר אני ראה את מרדכי היהודי יושב בשער המלך. יד ותאמר לו זרש אשתו וכל אהביו יעשו עץ גבה חמשים אמה ובבקר אמר למלך ויתלו את מרדכי עליו ובא עם המלך אל המשתה שמח ויטב הדבר לפני המן ויעש העץ.

פרק ו - Chapitre 6

Après le festin d'Esther, le roi Assuérus était perturbé dans son sommeil. Il demanda à ce qu'on lui lise le livre des souvenirs et s'aperçut que c'est Mordehai qui le sauva des mains de Bigtan et Téréshe, les deux eunuques du roi qui avaient fomenté un complot pour assassiner le roi. A ce même moment, on fit savoir au roi qu'Aman était dans le palais. En effet, ce dernier voulait présenter au roi sa requête et son désir de pendre Mordehai. Ainsi, le roi demanda à Aman son avis sur le "sort" réservé à une personne chère aux yeux du roi. S'imaginant que le roi ne pouvait parler que de lui, Aman lui proposa de revêtir cet homme d'habits royaux, de lui faire monter le cheval royal mais aussi de publier et d'annoncer dans les rues de la

²² Il est rapporté dans le Midrach que lorsque le roi vit Esther il s'enerva, car elle était entrée sans permission. Dans le traité Méguila il est dit qu'à ce moment-même, trois anges se présentèrent car lorsqu'elle vit la colère du roi, une crainte l'étreignit et sans l'aide des anges, elle serait morte de peur. Chacun des anges présents avait un but : un lui permit de surmonter sa peur et l'aida à relever son cou. L'autre la rendit encore plus belle que ce qu'elle était déjà. Et le dernier rallongea le sceptre du roi jusqu'à elle. Esther pria Hachem qu'Il lui accorde la réussite dans son entreprise et lorsque le roi lui demanda ce qu'elle voulait, elle lui répondit : יבוא המלך והמן היום, que le roi et Aman viennent aujourd'hui au festin, les premières lettres de ces quatre mots forment le nom d'Hachem.

²³ Alors qu'Esther offre ce festin afin de demander au roi d'annuler les décrets, elle demande à ce que le roi revienne le lendemain avec Aman pour un autre festin. La raison à cela est rapportée par Rabbénou Avraham ben Ezra : Esther entendit un signe du ciel, qu'un miracle se produirait, sans cela, elle ne formulait pas sa demande. Comme nous le verrons par la suite, la veille du second festin une série d'épisodes miraculeux va donner la force à Esther d'accomplir son destin.

ville: "Ainsi le roi ait envers celui qui lui est cher". Sans le savoir, Aman donna de l'honneur à son pire ennemi : Mordehaï.

א בלילה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים ויהיו נקראים לפני המלך. ב וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי על בגתנא ות'רש²⁴ שני סריסי המלך משמרי הסף אשר בקשו לשלח יד במלך אחשוורוש. ג ויאמר המלך מה נעשה יקר וגדולה למרדכי על זה ויאמרו נערי המלך משרתיו לא נעשה עמו דבר. ד ויאמר המלך מי בחצר והמן בא לחצר בית המלך החיצונה לאמר למלך לתלות את מרדכי על העץ אשר הכין לו. ה ויאמרו נערי המלך אליו הנה המן עמד בחצר ויאמר המלך בוא. ו ויבוא המן ויאמר לו המלך מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו ויאמר המן בלבו למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני. ז ויאמר המן אל המלך איש אשר המלך חפץ ביקרו. ח וביאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך וסוס אשר רכב עליו המלך ואשר נתן כתר מלכות בראשו. ט ונתן הלבוש והסוס על יד איש משרי המלך הפרתמים והלבישו את האיש אשר המלך חפץ ביקרו והרביבהו על הסוס ברחוב העיר וקראו לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו. י ויאמר המלך להמן מהר קח את הלבוש ואת הסוס כאשר דברת ועשה כן למרדכי היהודי היושב בשער המלך אל תפל דבר מכל אשר דברת.

יא ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי וירכיבהו ברחוב העיר ויקרא לפניו ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו. יב וישב מרדכי אל שער המלך והמן נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש. יג ויספר המן לזרש אשתו ולכל אהביו את כל אשר קרהו ויאמרו לו חכמיו וזרש אשתו אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו. יד עודם מדברים עמו וסריסי המלך הגיעו ויביהלו להביא את המן אל המשתה אשר עשתה אסתר.

פרק ז - Chapitre 7

La fin d'Aman est enfin arrivée. A son deuxième festin Esther va dévoiler au roi ce qu'elle a sur le cœur. Dévoilant enfin sa religion elle va dire au roi que le royaume avait la volonté d'exterminer son peuple le peuple Juif. La colère

²⁴Le Midrach Talpioth se demande pour quelle raison il est écrit *Bigtana véTirech (et Tiréché)* alors que leurs véritables noms étaient *Bigtan et Téréché*. Il répond en disant que les scribes qui rédigèrent ce qu'avait fait Mordehaï pour le roi n'étaient autre que les fils d'Aman. Ces derniers, ne souhaitant pas que Mordehaï ait du mérite aux yeux du roi écrivirent *Bigtan ou Tirech*, c'est-à-dire que dans le doute de savoir lequel des deux voulait réellement tuer le roi, il les tua tous deux. Il ne s'agissait donc pas d'un mérite complet car un doute subsistait.

²⁵Après avoir entendu à la lecture du livre des souvenirs qu'il avait une dette envers Mordehaï, le roi le fit vêtir par Aman même d'habits royaux et le fit monter sur le cheval royal aux yeux de tous, tiré par Aman. Comme nous le savons, le roi aussi haïssait le peuple Juif. Quelle mouche l'a donc alors piqué d'accorder un tel honneur à Mordehaï ? Le *Me'am Lo'ez* répond en disant que la haine du roi était le fruit d'une connaissance astrologique, annonçant que, plus tard un juif prendrait sa place. Ce qu'il ne savait pas, c'est que ce Juif n'était ni plus ni moins que son fils Dariavech, enfanté par Esther. En agissant ainsi à l'égard de Mordehaï, le roi pensait accomplir cette prophétie vue dans les astres en faisant en sorte que Mordechai prenne soit disant la place du roi en revêtant ses habits et en chevauchant son cheval.

que va avoir le roi par ses paroles va mettre fin à la vie d'Aman.

א ויבא המלך והמן לשותות עם אסתר המלכה. ב ויאמר המלך לאסתר גם ביום השני במשתה היין מה שאלתך אסתר המלכה ותנתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש. ג ותען אסתר המלכה ותאמר אם מצאתי חן בעיניך המלך ואם על המלך טוב תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי. ד כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרוג ולאבד ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו חורשתי כי אין הצד שיה בנזק המלך. ה ויאמר המלך אחשוורוש ויאמר לאסתר המלכה²⁶ מי הוא זה ואי זה הוא אשר מלאו לבו לעשות כן. ו ותאמר אסתר איש צר ואוב המן הרע הזה והמן נבעת מלפני המלך והמלכה. ז והמלך קם בחמתו ממשתה היין אל גנת הבית²⁷ והמן עמד לבקש על נפשו מאסתר המלכה כי ראה כי כלתה אליו הרעה מאת המלך. ח והמלך שב מגנת הבית אל בית משתה היין והמן נפל על המטה אשר אסתר עליה ויאמר המלך הגם לבקש את המלכה עמי בבית הדבר יצא מפי המלך לפני המן חפו. ט ויאמר חרבונו אחד מן הסריסים לפני המלך גם הנה העץ אשר עשה המן למרדכי אשר דבר טוב על המלך עמד בבית המן גבה חמשים אמה ויאמר המלך תלהו עליו. י ויתלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי וחמת המלך שככה.

פרק ח - Chapitre 8

Après la pendaison d'Aman le roi va répartir les biens d'Aman en trois : une partie pour Mordehaï et Esther pour les étudiants en Torah et pour la construction du second Temple. Esther va faire une autre requête au roi lui demandant d'annuler le décret qui pèse sur le peuple Juif.

א ביום ההוא נתן המלך אחשוורוש לאסתר המלכה את בית המן צר היהודיים היהודים ומרדכי בא לפני המלך כי הגידה אסתר מה הוא לה. ב ויסר המלך את טבעתו אשר העביר מהמן ויתנה למרדכי ותשם אסתר את מרדכי על בית המן. ג ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך ותפל לפני רגליו ותבקד ותתחנן לו להעביר את רעת המן האגגי ואת מחשבתו אשר חשב על היהודים. ד ויושט המלך לאסתר את שרבת הזהב ותקם אסתר ותעמד לפני המלך. ה ותאמר אם על המלך טוב ואם מצאתי חן לפניך וכשר הדבר לפני המלך וטובה אני

²⁶La raison pour laquelle la Mégüila rajoute le terme *Hamalka, la reine*, alors que plusieurs fois elle ne le mentionne pas est qu'après avoir fait savoir sa requête, le roi sut alors qu'elle faisait partie du peuple Juif, plus précisément de la descendance du roi Chaoul. Esther aurait du sang royal qui coule dans ses veines. C'est pour cela qu'il ne l'appela à ce moment là, pas seulement par son prénom mais aussi par le définitif de reine.

²⁷Esther va enfin formuler sa requête au roi : « Aman veut tuer mon peuple, le peuple Juif ». Dans sa colère, le roi va sortir prendre l'air dans son jardin. Le traité Mégüila (16a) nous enseigne qu'Hachem envoya dans le jardin des anges sous l'apparence des fils d'Aman. Ceux-ci déracinaient les arbres et lorsqu'il les vit, il demanda qui leur avait demandé de faire une telle chose. Ils répondirent qu'il s'agissait de leur père. Il entra alors à nouveau dans son palais en furie et vit Aman sur le lit d'Esther. A ce même moment, l'un des eunuques, nommé Harbona entra et dit au roi : Aman a construit une potence afin d'y pendre Mordehaï, celui qui a fait du bien au roi. Sa colère l'emporta et tout ce qu'il vit et entendit ces dernières minutes explosa en lui. Il déclara alors : « **Pendez Aman dessus !** »

בעיניו יכתב להשיב את הספרים מחשבת **המן** בן המדתא האגני אשר כתב לאבד את היהודים אשר בכל מדינות המלך. ו כי איככה אוכל וראיתי ברעה אשר ימצא את עמי ואיככה אוכל וראיתי באבדן מולדתי. ^ז ויאמר המלך אחשוורוש לאסתר המלכה ולמרדכי היהודי הנה בית **המן** נתתי לאסתר ואתו תלו על העץ על אשר שלח ידו ביהודיים ביהודים. ח ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם בשם המלך וחתמו בטבעת המלך כי כתב אשר נכתב בשם המלך ונחתום בטבעת המלך אין להשיב. ט ויקראו ספרי המלך בעת ההיא בחדש השלישי הוא חדש סיון בשלושה ועשרים בו ויכתב ככל אשר צוה מרדכי אל היהודים ואל האחשדרפנים והפחות ושרי המדינות אשר מהדו ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה ומדינה ככתבה ועם ועם כלשנו ואל היהודים ככתבם וכלשונם. י וכתב בשם המלך אחשוורוש ויחתם בטבעת המלך וישלח ספרים בידי הרצים בסוסים רכבי הרכש האחשדרפנים בני הרמכים. יא אשר נתן המלך ליהודים אשר בכל עיר ועיר להקהל ולעמד על נפשם להשמיד ולהרג ולאבד את כל חיל עם ומדינה הצרים אתם טף ונשים ושללם לבז. יב ביום אחד בכל מדינות המלך אחשוורוש בשלושה עשר לחדש שנים עשר הוא חדש אדר. יג פתשגן הקרב להנתן דת בכל מדינה ומדינה גלוי לכל העמים ולהיות היהודיים היהודים עתודים עתידים ליום הזה להנקם מאיביהם. יד הרצים רכבי הרכש האחשדרפנים יצאו מבבלים ודחופים בדבר המלך והדת נתנה בשושן הבירה. טו ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וסטרות זהב גדולה ותכריך בוש וארגמן והעיר שושן צהלה ושמחה. טז ליהודים היתה אורה ושמחה וששן ויקר. יז ובכל מדינה ומדינה ובכל עיר מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע שמחה וששון ליהודים משתה ויום טוב ורבים מעמי הארץ מתייחדים כי נפל פחד היהודים עליהם.

פרק ט - Chapitre 9

Pour ce qui est de la fin de l'histoire le peuple Juif va pendre les dix fils d'Aman afin d'effacer le souvenir d'Amalek. Il va tuer aussi un grand nombre de gens lesquels étaient prêt à en faire de même.

א ובשנים עשר חדש הוא חדש אדר בשלושה עשר יום בו אשר הגיע דבר המלך ודתו להעשות ביום אשר שברו איבי היהודים לשלוט בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם. ב נקהלו היהודים בעריהם בכל מדינות המלך אחשוורוש לשלח יד במבקשי רעתם ואיש לא עמד לפניהם כי נפל פחדם על כל העמים. ג וכל שרי המדינות והאחשדרפנים והפחות ועשי המלואה אשר למלך מנשאים את היהודים כי נפל פחד מרדכי עליהם. ד כי גדול מרדכי בבית המלך ושמעו הולך בכל המדינות כי האיש מרדכי הולך וגדול. ה ויכנו היהודים בכל איביהם מפת חרב והרג ואבדון ועשו בשנאייהם כרצונם. ^ז ו ובשושן הבירה הרגו היהודים ואבד חמש מאות

²⁸ Il est rapporté dans le Midrach Chemouel que le roi ne donna pas l'autorisation au peuple Juif de tuer qui bon lui semble mais seulement pour se défendre. Cependant, ce qu'il se passa était tout à fait imprévu : le peuple Juif prit une position d'offensive. C'est alors que le roi dit à Esther : « ויאמר המלך לאסתר המלכה, בשושן הבירה הרגו היהודים ואבד חמש מאות איש ואת עשרת בני-המן -- ששן הבירה הרגו היהודים ואבד חמש מאות איש ואת עשרת בני-המן -- » *A Suse les Juifs tuèrent 500 hommes ainsi que les 10 fils d'Aman.* » C'est la raison pour laquelle il écrit *« Et tout se retourna, les Juifs contrôlèrent leurs ennemis, »* c'est-à-dire qu'ils ne respectèrent pas ce que leur avait dit le roi. Le livre *Vehigadta* explique en disant que le peuple Juif compris alors qu'Hachem attend de son peuple une confiance totale. C'est à ce moment là que le peuple reçut la Torah pour la seconde fois, avec volonté et amour. Il suivit alors scrupuleusement la demande initiale d'Hachem à savoir, détruire tout souvenir d'Amalek, même si cela irait à l'encontre des paroles du roi.

איש.
פרשנדתא
דלפון
אספתא.
פורתא
אדליא
ארידתא.
פרמשתא
אריסי
ארידי
ויזתא.
עשרת

בני **המן** בן המדתא צרר היהודים הרגו ובבזה לא שלחו את ידם. יא ביום ההוא בא מספר ההרגים בשושן הבירה לפני המלך. יב ויאמר המלך לאסתר המלכה בשושן הבירה הרגו היהודים ואבד חמש מאות איש ואת עשרת בני **המן** בשאר מדינות המלך מה עשו ומה שאלתו ונתנו לה ומה בקשתו עוד ותעש. יג ותאמר אסתר אם על המלך טוב ינתן גם מחר ליהודים אשר בשושן לעשות דת היום ואת עשרת בני **המן** ותלו על העץ. יד ויאמר המלך להעשות כן ונתתן דת בשושן ואת עשרת בני **המן** תלו. טו ויקהלו היהודיים היהודים אשר בשושן גם ביום ארבעה עשר לחדש אדר והרגו בשושן שלש מאות איש ובבזה לא שלחו את ידם. טז ושאר היהודים אשר במדינות המלך נקהלו ועמד על נפשם ונוח מאיביהם והרגו בשנאייהם חמשה ושבעים אלף ובבזה לא שלחו את ידם. יז ביום שלושה עשר לחדש אדר ונוח בארבעה עשר בו ועשה אתו יום משתה ושמחה. יח והיהודיים והיהודים אשר בשושן נקהלו בשלושה עשר בו ובארבעה עשר בו ונוח בחמשה עשר בו ועשה אתו יום משתה ושמחה. יט על כן היהודים הפרושים הפרזים הישבים בערי הפרזות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה ויום טוב ומשלח מנות איש לרעהו. כ ויכתב מרדכי את הדברים האלה וישלח ספרים אל כל היהודים אשר בכל מדינות המלך אחשוורוש הקרובים והרחוקים. כא לקים עליהם להיות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום חמשה עשר בו בכל שנה ושנה. כב כימים אשר נחו בהם היהודים מאיביהם והחדש אשר נהפך להם מגון לשמחה ומאכל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלח מנות איש לרעהו ומתנות לאיבינים. כג וקבל היהודים את אשר החלו לעשות ואת אשר כתב מרדכי אליהם. כד כי **המן** בן המדתא האגני צרר כל היהודים חשב על היהודים לאבדם והפל פור הוא הגורל להם ולאבדם. כה ובבאה לפני המלך אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים על ראשו ותלו אתו ואת בניו על העץ. כו על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור על כן על כל דברי האגרת הזאת ומה ראו על פכה ומה הגיע אליהם. כז קימו וקבל וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלוים עליהם ולא יעבור להיות עשים את שני הימים האלה ככתבם וכזמנם בכל שנה ושנה. כח והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר. ²⁹ וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם. כט ותכתב אסתר המלכה בת אביחיל ומרדכי היהודי את

²⁹ La fête de Pourim a été reçue par tout le peuple Juif, fêtant cet événement à chaque génération, chaque famille, chaque pays et chaque ville. De manière générale, lorsque l'on définit un groupe de personnes pour en arriver à une plus grande généralité, on va du plus petit au plus grand, comme nous pouvons le remarquer en ce concernant le Cohen Gadol le jour de Kippour : *(afin de se faire pardonner) pour lui, pour sa famille et pour tout le peuple.* Mais ici, c'est différent. En effet, la Méguila nous apprend que Pourim sera fêté dans toutes les générations, dans chaque famille, dans chaque pays et dans chaque ville. Suivant l'ordre logique, elle aurait dû dire, *« chaque famille, chaque ville et chaque pays »*. Cependant, nos Sages ont voulu nous apprendre qu'en cette période, il faut oublier cette loi. Chacun est uni, il n'y a pas de différence, en famille c'est aussi ensemble, chacun de nous. La période de Pourim nous apprend que sans union on ne peut subsister, ni moi, ni mon ami, mais tout le peuple, sans exception. Chacun était concerné par le décret du roi, lui-même régnant sur le monde entier. Ce qui nous a sauvé c'est l'union.

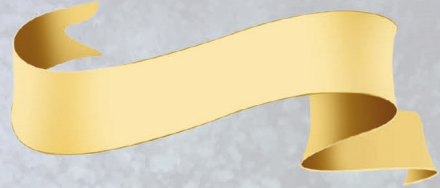
כל תקף לקים את אגרת הפרים הזאת השנית. ל וישלח ספרים אל כל היהודים אל שבע ועשרים ומאה מדינה מלכות אחשוורוש דברי שלום ואמת. לא לקים את ימי הפרים האלה בזמניהם פאשר קים עליהם מרדכי היהודי ואסתר המלכה וכאשר קימו על נפשם ועל זרעם דברי הצומות וזעקתם. לב ומאמר אסתר קים דברי הפרים האלה ונכתב בספר.

פרק י- Chapitre 10

א וישם המלך אחשרש אחשוורוש מס על הארץ ואיי הים. ב וכל מעשה תקפו וגבורתו ופרשת גדלת מרדכי אשר גדלו המלך הלוא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס. ג כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשוורוש וגדול ליהודים ורצוי לרב אחיו דרש טוב לעמו ודבר שלום לכל זרעו.

ברוך אתה ? הוה א להינו מלך העולם. הרב את ריבנו . והדן את דיננו . והנוקם את נקמתנו והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו . והנפטר לנו מצרינו. ברוך אתה ? הוה . הנפטר לעמו ישראל מכל צריהם. האל המושיע.

אורו המן ברוך מרדכי. אורוה זרש ברוכה אסתר אורוים כל הרשעים ברוכים כל ישראל וגם חרבונה זכור לטוב.

Remerciements

Je remercie le Kollel *Chira létsion* dans lequel j'étudie tout au long de ma journée, ainsi que mon Roch Kollel. Qu'Hachem leur apporte de la Berakha dans tout ce qu'ils entreprennent. (pour faire un don au kollel, vous pouvez contacter le : 0547293201 ou bien : 0586080988

Je remercie mon Rav, Hagon Harav Auchri Azoulai pour son aide précieuse face au Grand Rabbin d'Israel et la réalisation de se merveilleux projet.

Elé ya'amdou al Haberakha

A mon cher ami Harav Pinhas Dray, qu'Hachem lui donne la force de continuer son magnifique travail de diffusion de Torah, par ses Chiourim. A mon ami Daniel Bellily pour son aide précieuse à la diffusion de ce Chiour sur son site internet www.jardindelatorah.org

Se feuillet est dédié :

Pour le Zivoug Hagoun de : Tamar Ilana bat Touva
Pour l'élévation de l'âme de : Ilana bat Zahari

Venez nous rejoindre sur Whatsapp pour toutes vos questions d'Halakha au (00972) 547293201
Yoel Hattab, auteur des livres *arôme agréable*

Pour que le feuillet soit dédié à la mémoire d'un proche, ou bien, *Léhavdil*, pour la réussite, santé etc., contactez nous au numéro indiqué ou bien par mail : Arome.agreable@gmail.com

*Voici deux réponses du Grand Rabbin d'Israël
Maran Hagaon Rabbénou Itzhak Yossef
Shlita, qui m'ont été transmises*

Yitzchak Yosef
The Rishon LeZion Chief Rabbi Of Israel
President of The Great Rabbinical Court

יצחק יוסף
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
ונשיא בית הדין הרבני הגדול

לשאלת רבים

הנדון: קריאת המגילה ומשלוח מנות ב"שכונת רמות"

לשאלתו בדבר זמן קריאת המגילה בשכונת רמות בירושלים, אם גם השנה יש לקרואה בט"ו אדר, או אולי יש איזה שינוי.

אין שום שינוי, ומעתה ואילך בכל השנים יש לקרוא את המגילה בשכונת רמות בט"ו אדר, ולא לעשות אגודות אגודות, ויעשו כולם אגודה אחת. וכלי ספק שאנו כותבים זאת לפי שיטתו ההלכתית של מרן אמו"ר פוסק הדור וצוק"ל.

וראה בשו"ת הראשון לציון חלק א' שהארבנו בס"ד בתשובה ארוכה ומנומקת, ושם צירפנו י"ג צירופים, דשמן קבר שמואל הנביא היה בתוך החומה כמבואר בבבלי, והוא סמוך מאד לרמות. ושמן הנחת הקרואנים הקטנים [הקיימים עד היום] מועילה, ושמן העירוב מצרף, ושמן תשלום המסים והארנונה מצרף, כמ"ש בשלטי הגבורים, ושמן די במהלך מיל, ושמן די במה שירושלים נראית משכונת רמות, וגם יש מחלוקת אם צריך חיבור של שבעים אמה ושיריים, או שכל שהוא תוך שיעור מיל משאר השכונות, חשיב כאותה עיר. ורבים מהפוסקים סוברים שא"צ חיבור של שבעים אמה ושיריים, ועוד צירופים כאשר יעייין שם. ובפרט שמצינו לכמה ראשונים הסוברים שאם צריך לקרוא בט"ו, וקרא בי"ד, לא יצא י"ח, ושם תמהנו על מ"ש בקונטרס "דברי שלום ואמת", שלא לסמוך על כל הצירופים הנ"ל, אולם כאשר העתיק את התשובה מיביע אומר, מחק בכוננה את החיוב "יותר ממהלך מיל", וגם כאשר העתיק את דברי הגמ' ודברי הרמב"ם לגבי בורגנין, מחק חיבת בורגנין. וצ"ע.

ועל כל י"ח לקרוא את המגילה בכל שכונת רמות בט"ו אדר. ושומע לנו ישכון בטח.

בברכת התורה
יצחק יוסף
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
ונשיא בית הדין הרבני הגדול

*Le jour de Pourim pour les habitants du quartier de
Ramat : le 15 Adar*

Yitzchak Yosef
The Rishon LeZion Chief Rabbi Of Israel
President of The Great Rabbinical Court

בס"ד, ד' אדר תשע"ח, 25-22-2-810

יצחק יוסף
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
ונשיא בית הדין הרבני הגדול

לשאלת רבים

בדבר תרומת "זכר למחצית השקל". כמה סכום צריך לתרום, ולמי לתרום את הכסף, ועל מי החיוב לתרום זכר למחצית השקל.

א. הנה מקור המנהג של נתינת מעות "זכר למחצית השקל", הוא ע"פ מה שמצינו במסכת סופרים (פ"א דף יד.) באחד באדר משמיעין על השקלים, שהיה צפוי וגלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שהמן הרשע עתיד לשקול ככרוחיו על ישראל, לפיכך הקדים ואמר למשה שיהיו שקלי ישראל קדומין לשקלי המן.

ב. יש נוהגים ליתן את המעות הללו מ"ח אדר, כמ"ש בא"ר (פ"ה דף פ"ג) בשם ספר אמרכל, ויש נוהגים ליתן המעות קודם שבת זכור, כמ"ש בספר הגהות מנהגים, לפי שבמעות אלו יש סגולה לביטול כוחו של המן ועמלק בכל שנה. אבל מנהגינו ליתן המעות הללו כתענית אסתר בלילה קודם קריאת המגילה, ובירושלים בליל פורים קודם קריאת המגילה. וכמ"ש הרמ"א בדרכי משה (פ"ה דף פ"ג) בשם מהר"ל.

ג. צריך לזהר שלא לקרוא המעות הללו "מחצית השקל", כמו שהזכירו ע"ז במס' סופרים שם, אלא "זכר למחצית השקל". ואסור לומר עליהם לשם כופר אלא לשם נדבה.

ד. לגבי הסכום של זכר למחצית השקל, כתב בשו"ת בית דוד (לפני כ-300 שנה, רבו של הרב שלום מנחם), שצריך ליתן שלשה דרהם, כל דרהם הוא 3 גרם, וי"א 2.8 גרם, וי"א 3.2 גרם. ואין בזה הכרע ברור. עכ"פ צריך 9 גרם כסף טהור, כל גרם כסף טהור שווה כיום ל-1.91 שקל, יוצא שהסכום הוא 20 שקל לנפש, כולל מע"מ.

ה. י"א שרק מי שהוא למעלה מגיל עשרים שנה צריך לתת "זכר למחצית השקל". וכ"כ הרמ"א (פ"ה דף פ"ג) עפ"י הרע"ב (פ"א דף פ"ג), אמנם בתוס' יום טוב (פ"א דף פ"ג) כתב, שמבין י"ג ומעלה חייב בשקלים. וכך עיקר לדנא.

ו. גם הגשמים יתנו מעות "זכר למחצית השקל". וטוב לתת גם עבור ילדיו הקטנים למי שיש יכולת. ואם אין ידו משגת, יתן חצי שקל בעד כל אחד מבני ביתו, כמ"ש בשו"ת גאון מורח ומערב (פ"ה דף פ"ג).

ז. מעות הללו ינתנו לטובת הישיבות הקדושות שמגדלים בהם תלמידי חכמים, שמים שחרב ביהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה (בבבלי פ"ה דף פ"ג). וכ"כ ברוח חיים פלאג"י. וכן אמר במדרש קהלת (א"א) שלא לחמק על פני המים א"ר"ם אם בקשת לעשות צדקה עשה אותה עם עמלי תורה, שאין מים האמור כאן אלא ד"ת, שנאמר (ישעיה נ"ה) הוי כל צמא לכו למים. ע"כ.

בברכת התורה,
יצחק יוסף
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
ונשיא בית הדין הרבני הגדול

*La coutume est de donner le Mahatsit Hashekel le
soir avant la lecture de la Meguila. De même à
Jérusalem. La sommes du Sekher Mahatsit
Hashekel, s'élève cette année à : 20 chekel. A partir
de 13 ans, un jeune homme doit donner cette somme.
Les femmes aussi devront donner. Il sera bien de
donner aussi pour les enfants en bas-âges. Cette somme
devra être versée aux Peshivot.*

Heure de Chabbat		
Allumage/sortie		
Jérusalem 17h15/18h03 R'tt : 18h41	Natania 17h16/18h04 R'tt : 18h42	Ashdod 17h17/18h05 R'tt : 18h43
Paris 18h08/19h13 R'tt : 19h30	Lyon 18h02/19h04 R'tt : 19h25	Marseille 18h03/19h03 R'tt : 19h26